

Experiența ca evaluator neremunerat pentru Israel Science Foundation

Daniel David
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, România

1 Introducere

La sugestia asociației Ad Astra prezint în continuare, succint, cu rol de model, experiența mea ca evaluator extern neremunerat. Experiența mea ca evaluator în proiectele de cercetare este una relativ bogată. De obicei am participat ca evaluator remunerat la programe naționale (ex., CNCSIS, MEdC) și internaționale din Europa (FP6) și SUA. Am participat însă cu plăcere, atunci când am avut ocazia și timp, și ca evaluator neremunerat pentru organizații serioase din străinătate. Am considerat acest lucru ca o contribuție onestă, un „pay-back”, pentru comunitatea științifică în cadrul căreia m-am format și care mi-a marcat viața. Nu în ultimul rând, aceste invitații, dacă vin de la organizații serioase, sunt un semn de prestigiu profesional.

Punctual, descriu în continuare experiența mea ca evaluator pentru Israel Science Foundation, care s-ar putea transforma într-un model pentru instituțiile românești care doresc să utilizeze evaluatori externi/străini neremunerați. Cum această decizie implică simultan factori instituționali și umani, voi mixa descrierile instituționale cu cele psihologice pentru a înțelege mai bine mecanismul care îl determină pe un evaluator să accepte sau nu să facă evaluări neremunerate, ținând cont de presiunea timpului care este uriașă pentru orice om de știință serios.

2 Descrierea procedurii

Procedura de evaluare este foarte transparentă și este descrisă detaliat pe site-ul Israel Science Foundation la¹. Succint prezentată, ea s-a desfășurat astfel:

În primul pas am primit o invitație de la Israel Science Foundation în care eram rugat să fiu dispus să particip la procesul de evaluare pentru grantul X, ținând cont de expertiza mea internațională în domeniu pentru tema țintă. În regulamentul lor se specifică clar faptul că nu voi fi remunerat pentru această activitate, toți banii disponibili fiind orientați direct spre susținerea activităților de cercetare:

¹ <http://www.isf.org.il>

“...Unfortunately, we do not pay reviewers; our funds are directed almost solely at research grants and very minimum administrative expenses. The research community is usually generous in performing peer-reviews, as a contribution to the advancement of scientific research...”

Invitația era scurtă, pentru informații suplimentare eram orientat spre link-ul următor, unde pot afla informații detaliate legate de procesul de evaluare sub forma unor „frequently asked questions (FAQ)” și/sau a unor ghiduri² (vezi și Anexa 1). Se miza, așa cum se afirmă și pe site-ul lor, pe dorința evaluatorului extern de a susține dezvoltarea științei. În plus, mi se asigura deplina confidențialitate, evaluarea fiind „simplu oarbă”: cel evaluat nu știe cine îl evaluează sau uneori chiar „dublu oarbă”: nici eu nu știam pe cine evaluez și nici cel evaluat nu știa cine îl evaluează. Am confirmat acceptul meu și am completat formularul din Anexa 2. Am aflat ulterior că fiecărei propuneri îi sunt alocați aproximativ 8 evaluatori potențiali, selectați din baze de date proprii și din bazele de date internaționale, mizându-se pe faptul că în final vor primi cel puțin trei evaluări pentru fiecare proiect.

După accept, în pasul al doilea, am primit un email în care mi se transmiteau informațiile necesare („username” și „password”) pentru a accesa grantul. De asemenea erau prezentate instrucțiunile pe care trebuia să le urmez dacă aveam dificultăți în a accesa materialele. Comunicarea cu cei care făceau managementul acestor activități a fost foarte bună, ei fiind disponibili la orice neclarități pe care le aveam. Dacă aveam însă nevoie de informații suplimentare despre grant și autor acestea nu erau oferite, ca politică explicită a lor, evaluarea trebuind să se facă doar în baza informațiilor la care mi s-a permis accesul. Dacă este foarte important, se pot cere anumite lucrări citate în grant și care sunt în curs de publicare, nefiind încă public accesibile. Mizând pe cultura și deontologia profesională, se așteptau să nu încerc să găsesc propunătorul de grant și să-l contactez pentru diverse motive (ex., pentru a afla informații suplimentare care credeam eu că mă pot ajuta la decizie).

Ulterior am primit, scrise foarte politicos, anumite mesaje gen „reminder” în care eram rugam să trimit evaluarea în timpul pe care l-am menționat/ales eu (vezi Anexa 3).

Formularul de evaluare (vezi Anexa 4) a fost unul simplu, a cărui completare nu mi-a luat mai mult de 20 de minute per grant, asta evident după ce am citit și analizat timp de aproximativ 1-2 ore fiecare grant. Formularul necesită două tipuri de evaluări: (1) numerice și (2) calitative (descriptive). El putea fi transmis online, prin email, prin poștă și/sau prin fax.

În final am primit o scrisoare de mulțumire (vezi Anexa 5) și am rămas înregistrat în baza lor de date, cu un profil modificabil și „up-gradabil” simplu, pe baza unui cont personalizat.

Psihologic vorbind, pe tot parcursul procesului, de la scrisoarea de invitație până la scrisoarea de mulțumire erai făcut să simți că activitatea ta contează/este fundamentală pentru ei și/sau pentru dezvoltarea științei în general, fiind tratat cu respectul cuvenit unui expert internațional în domeniu.

² http://www.isf.org.il/english/all_default.asp?page=faq.asp&menu=about_menu_right.asp?curPage=faq

3 Concluzii și discuții

Scurt spus, cu un management eficient, o strategie deșteaptă și activități care să solicite la minimum pe evaluator se pot mobiliza evaluatori internaționali, chiar în condițiile în care aceștia nu sunt remunerați pentru activitățile desfășurate. Este însă foarte important ca formularul de evaluare să fie simplu și punctual. Fără a generaliza, în cazul meu spre exemplu, dacă formularul ar fi fost stufos și necesita mult timp probabil că nu aș fi fost dispus să fac aceste evaluări. De asemenea, amorsa prin care se încearcă mobilizarea unor evaluatori neremunerați este fundamentală. Psihologic vorbind, cele mai eficiente amorse sunt:

- (1) se mizează pe prestigiul instituției care solicită evaluarea, cu implicații pozitive pentru CV-ul evaluatorului;
- (2) se mizează pe dorința unor evaluatori, oameni de știință deja consacrați, de a întoarce serviciul comunității științifice; cuvintele cheie „expert în domeniu”, „dezvoltarea științei” etc. trebuie să apară în scrisoarea de invitație, dublate de faptul că
 - (a) nu i se va cere să evalueze un număr mare de granturi (fiecare decide câte poate evalua) și
 - (b) are libertatea să estimeze timpul în care poate evalua proiectul; și/sau
- (3) se mizează pe faptul că simți că activitatea ta contează/este fundamentală pentru ei și/sau pentru dezvoltarea științei în general, fiind tratat cu respectul cuvenit unui expert internațional în domeniu. În plus, este important ca toate informațiile relevante procesului de evaluare să fie simplu și clar organizate, public accesibile într-o limbă de circulație internațională (de preferință engleza).

Aceste ingrediente au fost pentru mine amorse cheie care m-au făcut să accept să evaluez neremunerat granturi internaționale, în ciuda faptului că mereu simt că nu îmi ajunge timpul, ingrediente care ar putea fi preluate și de instituțiile românești atunci când doresc să aibă evaluatori străini sau chiar naționali de prestigiu. Spre exemplu, unul dintre motivele pentru care nu m-am implicat în ultima vreme în evaluările naționale a fost faptul că în corpul evaluatorilor poate intra oricine care îndeplinește simplu criteriul de a avea doctorat (cu excepția notabilă a Registrului Național al Experților în Învățământul Superior și Cercetare, care însă nu mai constituie nucleul corpului evaluatorilor naționali) ceea ce nu este încurajator pentru cei care au standarde profesionale ridicate. Acest fapt, dublat de situația în care simți că evaluarea ta nu contează (ex. adesea punctajul final este „jenant” de discrepant față de evaluarea făcută de tine fără să știi cum s-a ajuns acolo, de obicei nefiind invitat la discuțiile de consens), duce la o penurie de evaluatori de prestigiu în programele naționale, care preferă să se implice în evaluări internaționale unde găsesc dacă nu remunerație măcar satisfacție profesională.

Anexa 1. Reviewing Application

Reviewing Application (see www.isf.org.il)

What is the ISF?

Please read information about us in the "About ISF" section.

- **Can you please tell me about ISF's review process?**

You can find this information in the "Review process" section.

- **How was I selected ?**

Each year we have a new professional committee composed of Israeli scientists in the relevant area. These scientists recommend reviewers based either on their personal knowledge or on lists we provide to find researchers working close to the field of each proposal. These lists are the result of a research our information specialists conduct (using various professional databases, according to the keywords the applicants supply). The committee selects the most appropriate professional scholars as reviewers.

- **What would you like me to write in the review? How long should it be?**

Our reviews consist of two parts, numerical rating and a written evaluation. Please look at our form in the "Guidelines and Forms" section to see the points we would appreciate you address when writing the review. We receive reviews at varying lengths; what is important to us is that you provide us with all the comments you feel are relevant to the evaluation of this proposal.

- **I have already reviewed this proposal in the past. Why are you asking for another review?**

It is possible to resubmit a proposal that was rejected once. In this case, the applicant must add a resubmission letter to the proposal explaining the improvements that were made and answering the reviewers' comments. This proposal will be evaluated just like a regular proposal handed in for the first time. When possible, we prefer to receive reviews from reviewers who have helped us previously with the same proposal, because they are able to evaluate the changes that were made.

- **Will the applicants know my identity?**

No. We send extracts of the reviews to applicants, but we remove names or any identifying information.

- **May I ask for additional information or clarification from the applicants ?**

No. The application should be judged as it stands. If important information is lacking, please raise this as a point in your review. However, you may ask us for copies of articles, 'submitted' or 'in preparation', which have been referenced in the manuscript.

■ **May I contact the applicants?**

We keep our reviewers' identification strictly confidential, and appreciate our reviewers' cooperation concerning this matter.

■ **Must I meet your deadline?**

Not always. If the deadline shown on our 'Confirmation Sheet' is not feasible, please indicate the nearest convenient date or contact us for an extension. Your review is of great importance to us; please let us know if there is anything we can do to help you submit it.

■ **How can I send you my review?**

There are a few options listed below; the first is the most preferred method; the last - the least:

1. Through the website: Using the username and password we gave you.
2. By e-mail: You may send your written evaluation by e-mail to reviews@isf.org.il. It can be plain text in the body of the message or an attachment (outside the body of the message, not encoded). A blank grading form is available for downloading in the section "Guidelines and Forms".
3. By fax: Here too, we started the list of fax numbers with the one we prefer most, and worked our way down:
 - a. 972-2-654-4309
 - b. 972-2-654-4308
 - c. 972-2-563-5782
4. By mail: Our postal address is:
Israel Science Foundation
POB 4040
Jerusalem 91040
Israel

■ **What will you do with the review I send you?**

We will pass your review on to the committee members, where it will assist them in making funding decisions during the final professional meeting. When we announce the results, we send all applicants the edited reviews (from which we have removed all identifying details).

■ **Will I be informed of the outcome of the proposal ?**

Not automatically. Results are announced in late July; they appear on our website in late summer.

■ **Will I be paid for the review?**

No. Unfortunately, we do not pay reviewers; our funds are directed almost solely at research grants and very minimum administrative expenses. The research community is usually generous in performing peer-reviews, as a contribution to the advancement of scientific research.

Anexa 2. Reminder

REMINDER

We were hoping to hear from you regarding our request to review the above grant application which we recently sent you.

Please enter the ISF on-line system at <http://...> or use the above link and User ID + Password.

Should you wish to receive the confirmation and the evaluation forms separately, please let us know by replying to this message. If you have any difficulties in logging-in to our on-line system, you may answer by replying to this email.

If you have already responded, please forgive this reminder, and if you have sent an evaluation by post, please send a copy by electronic means.

We thank you for cooperation.

Yours sincerely...

Anexa 3: Referee confirmation sheet**Anexa 4: Evaluation form****Anexa 5: Scrisoare de mulțumire**

Anexele 3, 4 și 5 sunt prezentate mai jos.

הקרן הלאומית למדע (ISF) ע.ר.
מיסודה של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
The Israel Science Foundation (ISF)
Founded by The Israel Academy of Sciences and Humanities

REFeree CONFIRMATION SHEET

Application No.

Reviewer:

Mark the appropriate:

1. **I will be able to review the above proposal; I will send my evaluation by _____**

I prefer to receive a hard copy of the proposal

2. **I will not be able to evaluate**

- a. Not in my area of expertise
- b. Ongoing cooperation or conflict of interests with the applicant(s)
- c. Lack of time
- d. No longer active scientifically
- e. Other

3. **My update address (in case of any mistaken details):**

Email: _____ **Fax:** _____

4. **I recommend the following reviewer(s) (name, address/email):**

5. **General comments**

הקרן הלאומי למדע (ISF) ע.ר.
מיסודה של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
The Israel Science Foundation (ISF)
Founded by The Israel Academy of Sciences and Humanities

Evaluation Form

Application No: <<Appnum>>

Reviewer: <<Name of reviewer>>

The review will consist of two parts:

Part A. Proposal Rating: Indicate your rating on a scale of 0-100 for each of the following points. (100-95): **Outstanding**; (94-90): **Excellent**; (89-85): **Very Good**; (84-75): **Good**; (75 and down): **Weak**

Grades (0-100):

- Originality & innovation
- Project importance & implications
- Adequacy of methods
- Suitability of investigators' scientific background to the project

Final recommendation (please mark the appropriate):

- Outstanding** - Highly recommended for funding
- Excellent** - Recommended For Funding
- Very Good** - Recommended For Funding if budget permits
- Good** - Not recommended for funding in its present form
- Weak** - Major changes are required

No. of years required for project's completion (1 to 4):

Part B. Written Evaluation: Your detailed comments regarding the following points:

- 1) Originality & innovation
- 2) Project importance & implications
- 3) Adequacy of methods
- 4) Suitability of investigators' scientific background to the project
- 5) Summary (strengths / weaknesses of the proposal)

Equipment (if requested): Is the specified equipment, in all its parts, essential for the project?

Note: Please return this form with your written evaluation either by fax (972-2-6544-309) or e-mail (reviews@isf.org.il)

הקרן הלאומית למדע (ISF) ע.ר.
מיסודה של האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים
The Israel Science Foundation (ISF)
Founded by The Israel Academy of Sciences and Humanities

May 24, 2006
Application No. XXXXXX

Dr. DANIEL DAVID
DEPT. PSYCHOLOGY
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
danieldavid@psychology.ro

Dear **Dr. DANIEL DAVID**,

We gratefully acknowledge receipt of your evaluation of the research proposal submitted to The Israel Science Foundation.

Your review will play a major role in our decision making process and contribute to the advancement of scientific research in Israel.

Sincerely yours,

Professor Joseph Klafter
Chairman